

ROMA KÉP

Kurzusleírás

Kedves Érdeklődő Hallgató!

Az alábbi levélben levélben leírok pár fontos információt, hogy lásd, hogyan működik a Romakép Műhely mint filmprogram és mint kurzus. Kérlek, hogy figyelmesen olvasd el, és ha bármilyen kérdésed van, tedd fel, akár levélben (mullner.andras@btk.elte.hu), akár szóban, a Romaképen való találkozásokkor.

A Romakép Műhellyel kapcsolatos legfontosabb információkat megtalálod a honlapon: <http://www.romakepmuhely.hu/> Itt és egyelőre csak annyit, hogy ez egy 2011 óta működő filmprogram és egyben egyetemi kurzus. és alapvetően a romák dokumentumfilmes ábrázolásával és láthatóságával foglalkozik. A műhelyt Pócsik Andrea alapította, 2012-ben mozilátogatóként, majd 2013-ban szervezőként csatlakoztam hozzá én is. Az idei programot Andreával és az ELTE tehetséggondozási programjában részt vevő hallgatói kutatócsoporttal állítottuk össze. A 2016-os évad szervező koncepciója a saját kép létrehozása és elemzése, mégpedig az ellenkép, a visszabeszélés, az önreprezentáció, az „erős hang”, a képvisélet fogalmainak segítségével. A kurzus célja a hallgatók érzékenyítése a magyarországi romák élethelyzetével kapcsolatban, készségek elsajátítása a romák mozgóképes megjelenítésének elemzéséhez.

A legfontosabb tudnivaló a Romakép Műhelyről a következő: elgondolásunk szerint a filmképek többé-kevésbé elmosódottak, vagyis legalább annyira eltakarják a megjeleníteni szándékozott embereket, mint amennyire megmutatják őket. Az elmosódottság sok esetben nyíltan rasszista szándékból következik, de mi nem ezekkel a példákkal szeretnénk foglalkozni, hanem azokkal, ahol a (roma vagy nem roma) filmkészítő szolidáris a filmre vett emberekkel, antropológiai megismerés vezérli, vagyis arra kíváncsi, hogy milyen különbségek és azonosságok jellemeznek egy-egy közösséget vagy individuumot. Tény, hogy ez utóbbi esetekben is sokszor tapasztalunk „elmosódottságot”, és a Romakép Műhely célja éppen az, hogy kritikai, kultúratudományos eszközökkel rávilágítsunk a filmek, illetve egymás homályosságaira, elmosódottságaira. Ezért alapvető a filmek utáni beszélgetés, mert ezekben tudjuk pontosabbá tenni a más emberek ábrázolásával kapcsolatos látásmódunkat. Ezekben a

beszélgetésekben megszűnik az oktató–hallgató ellentét, hiszen mindenki potenciális tanárrá és tanulóvá válik.

Ebben a félévben az első Romakép Műhely-találkozóra február 10-én kerítünk sort a DocuArt Moziban, amely az Erkel utca 15. szám alatti kapun keresztül közelíthető meg. A vetítések szerdánként 18:00-kor kezdődnek, fél nyolc körül egy 10 perces szünetet tartunk, aztán a meghívott vendégekkel való beszélgetéssel folytatjuk a programot. (Kérlek, hogy pontosan érkezz, hogy pontosan hatkor kezdhesünk.) A filmprogram a hallgatók aktív közreműködésére épít, így vagy úgy mindenki kiveszi a részét belőle. Az két bevezető óra kivételével szeretnénk, ha a résztvevő hallgatóként ti moderálnátok a beszélgetéseket. Minden egyes programot 1–2 hallgató vállal: felkészül belőle (megnézi előre az filmeket, szakirodalmat, kritikákat és tanulmányokat keres és olvas az adott filmekről, vizuális anyagokról, filmkészítőkről), és levezeti a vetítés utáni beszélgetést. Ezen kívül a kurzus teljesítéséhez szükséges még egy félév végi házi dolgozat elkészítése, fejenként kb. 10 ezer karakter terjedelemben. E dolgozat témája logikusan a saját kutatásod, vagyis a félév közben vállalt témád kidolgozása. A dolgozat vázlatát a tavaszi szünet utáni héten kérem elküldeni, az dokumentum alján jelzett email-címre. A harmadik feltétel, hogy lehetőleg minden programon ott legyél, ennek elősegítése érdekében katalógust vezetünk majd (a szokásos három hiányzás megengedett).

Egy minta a múltból arra, hogy miként folynak a beszélgetések:

<http://www.romakepmuhely.hu/kurzusok/2014-2/romakep-muhely4-docuart/program/>

Látható, hogy a vendégeket itt Pócsik Andrea filmklub-vezető kérdezi, de ezt a szerepet, ahogy fentebb írtam, a félév során a hallgatók töltik majd be. A beszélgetéseket a vezető oktatóval, vagyis velem való konzultációk előzik meg, ezek a programot megelőző héten, valamint egy pontosító beszélgetés keretében közvetlenül a program előtt zajlanak, szerdánként 17:00-kor a DocuArtban.

A fenti Google Drive-táblázatot átböngészve gondold át, mihez van kedved kutatás és beszélgetés szempontjából. Válassz magadnak témát, és kétszer kattintva a téma sorában lévő F-oszlop kockába, írd be a neved. Május 11-án fogjuk összegezni a félévet egy utolsó beszélgetés keretében, már a dolgozatok ismeretében, ezek leadási határideje május 7-e csütörtök éjfél. (A dolgozatokat érdemes jól megírni, nem csak a jó jegy miatt, hanem, mert lehetőség van ezek publikálására a Romakép Műhely honlapján, a publikálás pedig mindenki számára jól jöhet később.)

Erre a kurzusra nem kötelező hétről-hétre olvasni, vagyis nincs otthoni munka, eltekintve a saját kutatástól és dolgozatírástól. Ennek fejében viszont fontos, hogy végig ott maradj a vetítéseken és az azokat követő beszélgetéseken.

Néhány jó tanács a beszélgetések moderálásához:

- nagyjából térképezd fel a vendégek munkásságát: mit csinálnak, mit írnak, miben aktívak (ez a rövid bemutatáshoz is jól jön majd)
- ugyanez az alkotókkal kapcsolatban
- nézd meg előre az adott filmeket, készíts róluk jegyzeteket
- szerezz információkat a filmekről, olvass tanulmányokat, és ne csak interneten, hanem a könyvtárban is!
- fontos, hogy kérdéseket fogalmazz meg magadnak arról, hogy mire vagy kíváncsi a filmek kapcsán, és mire vársz választ a vendégektől. Ők nem feltétlenül szakértői az összes vetített filmnek, és éppen az volna a feladat, hogy a kérdések, amiket kitalálsz a filmek kapcsán, megtalálják a vendégeket: beinduljanak, beszéljenek a saját aspektusukból.
- segít, ha fogalmak köré csoportosítod a kérdéseiteket, ezt nevezhetjük címkefelhőnek
- ha többen vagytok egy kutatási témában és program-moderálásban, osszátok fel magatok között a munkát, legyen egy-egy kérdéskörnek külön felelőse
- a beszélgetésekről (a felvételek alapján) 4–5000 karakteres leírást kell készíteni, címkefelhővel, esszé formában. Ezeket azoktól a hallgatóktól kérem, akik nem moderáltak

Ez utóbbi feladathoz a következőt érdemes tudni: a Romakép Műhelyben zajló beszélgetések feldolgozása fontos feladat. Ennek érdekében el kell készíteni annak a beszélgetésnek az írott összefoglalását, amelynek előkészítésében, megszervezésében részt vettél. Az eljárás egyszerű: vagy ott helyben, amíg zajlik a beszélgetés, vagy annak újra megtekintése során jegyzeteket készíteni, majd egy részletes (nem vázlatos, hanem összefüggő szövegben megfogalmazott) összefoglalót írni 4–5 ezer karakter terjedelemben. (Ez a munka a dolgozat elkészítése során is hasznos lehet.)

A feldolgozás adatai a következők:

Cím + alcím

Vendégek + a felkészülésben résztvevő hallgatói csapat

A megjelenés helye: Romakép Műhely

Dátum

URL

Címkefelhő (a beszélgetésben előforduló legfontosabb fogalmak):

A beszélgetés kivonata (4–5000 karakter, az érintett témáktól és a beszélgetés hosszától függően)

A Romakép-évad legutolsó óráján a hallgatói csapatok 10 perces prezentációban mutatják be a dolgozataikat.

Müllner András

mullner.andras@btk.elte.hu

Romakép Műhely: <http://www.romakepmuhely.hu/>